

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2015****Μάθημα :** ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**Τάξη:** Γ΄**Χρόνος εξέτασης:** 2 ώρες**Ονοματεπώνυμο μαθητή / τριας:** .....**Τμήμα:** .....**Αριθμός:** .....**Ημερομηνία :** 08/06/2015Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **έξι (6)** σελίδεςΝα απαντήσετε σε **όλα** τα ερωτήματα στα **φύλλα εξέτασης****A. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

(μον. 6)

**ΚΕΙΜΕΝΟ 1:**

Ρατσισμός σημαίνει να διακρίνεις και να μεταχειρίζεσαι δυσμενώς έναν άνθρωπο λόγω εθνικότητας ή φυλής ή θρησκευτικών πεποιθήσεων. Η δυσμενής μεταχείριση ξεκινά από την αδικαιολόγητη αφαίρεση δικαιωμάτων από έναν άνθρωπο και φτάνει ως την ωμή βία. Υπό την έννοια αυτή, απαγορεύεται με σαφή και κατηγορηματικό τρόπο στο κράτος να ασκεί ρατσιστικές πολιτικές ή να συμπεριφέρονται με παρόμοιο τρόπο τα όργανά του. Σε πολλές χώρες της Ευρώπης ο ρατσισμός δεν προκύπτει από τη συμπεριφορά του κράτους. Αντίθετα, εκδηλώνεται με ιδιαιτέρως βίαιο τρόπο από την πλευρά της κοινωνίας. Ο ρατσισμός, ως συμπεριφορά αλλά και ως τρόπος σκέψης, είναι πιο επικίνδυνος και περισσότερο δύσκολο να αντιμετωπισθεί.

Στα όρια του φαινομένου του ρατσισμού κινείται η ξενοφοβία. Ο φόβος για τον ξένο σαφώς και δεν είναι ρατσισμός, σαφώς και δεν είναι ιδιαιτέρως επικίνδυνος. Ο φόβος για τον ξένο αποτελεί συνήθως μια εσωτερική αρνητική αντιμετώπιση του άλλου, όταν αυτός μεταναστεύει, είναι φτωχός, ανήκει σε άλλη εθνικότητά ή φυλή ή πιστεύει σε άλλη θρησκεία. Η ξενοφοβία είναι παθητική. Αποτελεί αποκλειστικά κοινωνική αντίδραση, δηλαδή δεν μπορεί να αποτελέσει κρατική πρακτική. Τέλος, αναρωτιέμαι, αν η ξενοφοβία αποτελεί το αίτιο για βίαιες συμπεριφορές. Με άλλα λόγια, φοβάμαι τον άλλο σημαίνει επιφυλάσσομαι, κοιτώ καχύποπτα, αποδοκιμάζω με μορφασμό, ενοχλούμαι, αποστρέφω το βλέμμα μου και προσπερνώ, υποτιμώ με λόγια ή χωρίς λόγια, σιγονιθυρίζω υποτιμητικές εκφράσεις κ.ο.κ. Ενώ αντίθετα ρατσισμός σημαίνει βία ή ξυλοδαρμοί στις γειτονιές. Ρατσισμός σημαίνει γκέτο, απαγόρευση άσκησης δικαιωμάτων κ.ο.κ.

Είναι ανάγκη να αντιδράσουμε έγκαιρα με την πολιτική και κοινωνική σύνεση και χωρίς δημαγωγίες. Να ενισχύσουμε τις πολιτικές αφομοίωσης εκείνων των αλλοδαπών που τιμούν την Ελλάδα ως χώρα εργασίας και αποδέχονται το ενδεχόμενο της Ελλάδας ως δεύτερης πατρίδας. Και η υπέρβαση αυτή πρέπει να αποτελέσει στόχο όλων των πλευρών του πολιτικού συστήματος. Οι ενδείξεις πως κάτι τέτοιο είναι εφικτό υπάρχουν και είναι πολλές.

*Ανδρέα Λοβέρδου, εφημερίδα Τα Νέα, 03/11/2010 (διασκευή)*  
[www.tanea.gr/news/greece/article/4156441/?iid=2](http://www.tanea.gr/news/greece/article/4156441/?iid=2)

## **ΚΕΙΜΕΝΟ 2: «Η παρουσία των ξένων στην ελληνική κοινωνία»**

Η κοινωνία του νεοελληνικού κράτους μέχρι πριν από μία δεκαετία, περίπου, ήταν σχεδόν **ομοιογενής**, χωρίς θρησκευτικές ή εθνικές συγκρούσεις, αλλά και χωρίς στεγανά κοινωνικών διαστρωματώσεων. Ήταν μία κοινωνία χωρίς κοινωνικές προκαταλήψεις και στο πλαίσιο της οποίας ήταν κατορθωτό κάποιος απ' τα κατώτερα οικονομικά στρώματα να φτάνει να διαπρέπει στις υψηλότερες βαθμίδες της διοίκησης, της επιστήμης και του κόσμου των επιχειρήσεων. Σ' αυτό το πλαίσιο η ελληνική κοινωνία ήταν ανεκτική στους ξένους, αποδεχόταν το διαφορετικό που εξέφραζαν και όσοι από αυτούς ενσωματώνονταν σ' αυτήν μπορούσαν να διακριθούν σ' όλες τις βαθμίδες της – ίσως με κάποιες μεγαλύτερες δυσκολίες από ό,τι ο γηγενής Έλληνας - ανάλογα με τις ικανότητές τους. Όλα αυτά διαταράχθηκαν μετά το 1989, που είχαμε την κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων των γειτονικών χωρών. Αυτή η αλλαγή των καθεστώτων δημιούργησε νέα δεδομένα και είχαμε κύματα οικονομικών προσφύγων που κατέκλυσαν τη χώρα αναζητώντας τρόπους επιβίωσης και μια καλύτερη **τύχη**.

Υπάρχουν ευθύνες της πολιτείας για το γεγονός αυτό; Η απάντηση είναι πως δυστυχώς δεν υπήρξε από την πολιτεία η ετοιμότητα χάραξης στρατηγικής για την αντιμετώπιση του φαινομένου χωρίς να έχουμε ως επακόλουθο κοινωνικές παρενέργειες. Δηλαδή, σωστή αντιμετώπιση θα ήταν η φύλαξη των συνόρων και η προσφορά βοήθειας στις χώρες από όπου προέρχονταν αυτοί οι οικονομικοί πρόσφυγες και η **βελτίωση** των συνθηκών ζωής τους εκεί. Ταυτόχρονα, θα έπρεπε να γίνει καταγραφή των αναγκών για εργατικά χέρια στη χώρα μας. Θα έπρεπε άμεσα να δίνονται βίζες εισδοχής στη χώρα μας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, για κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών και με θέσπιση νομοθετικού πλαισίου που θα εξασφάλιζε για τον οικονομικό πρόσφυγα την καταβολή της νόμιμης αμοιβής και την ασφαλιστική του κάλυψη. Έτσι, αφενός μεν, θα βοηθούνταν πραγματικά οι οικονομικοί πρόσφυγες και, ταυτόχρονα, θα βοηθούνταν και η ελληνική οικονομία και ιδιαίτερα η ελληνική γεωργία, όπου λείπουν τα εργατικά χέρια, και **κυρίως** δε θα υπήρχαν κοινωνικές παρενέργειες.

Δυστυχώς δεν έγινε τίποτα από όλα αυτά, ώστε να έχουμε εισδοχή εκατοντάδων χιλιάδων οικονομικών προσφύγων, οι οποίοι πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης των εργοδοτών, ζουν εξαθλιωμένοι και διαπράττουν αδικήματα πολλές φορές, για να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους. Το αποτέλεσμα ήταν στη συνείδηση του μέσου Έλληνα πολίτη να αρχίσει μια «δαιμονοποίηση» των ξένων. Να αρχίσουν, δηλαδή, οι Έλληνες πολίτες να βλέπουν τους οικονομικούς πρόσφυγες ως υπεύθυνους για την ανεργία και την εγκληματικότητα. Σε αυτή τη «δαιμονοποίηση» συνέβαλαν και τα ΜΜΕ, τα οποία συνήθως αντιμετωπίζουν τον οικονομικό πρόσφυγα ή μετανάστη ως αντικείμενο και όχι ως άτομο με προσωπικότητα. Παράλληλα, η επίσημη πολιτεία έχει μέγιστο βαθμό ευθύνης σ' αυτή τη «δαιμονοποίηση», γιατί, αντί να χαράξει σωστή μεταναστευτική πολιτική, προέβαινε σε επιχειρήσεις «σκούπα» κατά των λαθρομεταναστών και προχωρούσε σε ομαδικές απελάσεις.

Το ερώτημα είναι πώς μπορούμε να μένουμε αδιάφοροι. Κι αυτό γιατί τα φαινόμενα που προαναφέρθηκαν θα ενταθούν στο μέλλον, αν δεν υπάρξει αντιμετώπιση με συνδυασμό μέτρων μεταναστευτικής πολιτικής με προοπτική. Παράλληλα, το επίσημο εκπαιδευτικό πρόγραμμα πρέπει να υιοθετεί τη διαπολιτισμική αγωγή και τα ΜΜΕ να μη δαιμονοποιούν τους ξένους, να προσωποποιούν την παραβατικότητά τους και να παρουσιάζουν και τις όποιες θετικές πλευρές της παρουσίας των.

Αισιοδοξώ ότι η ελληνική κοινωνία πάντα θα διαπνέεται από την πατροπαράδοτη φιλοξενία, πάντα θα κατανοεί και θα αποδέχεται το διαφορετικό και πάντα θα έχει οικουμενικότητα και ανοιχτούς ορίζοντες, ενώ αξιοποιώντας τις συγκυρίες θα επιτύχει τη μεγέθυνση της εμβέλειας του ελληνισμού, που οφείλει να λειτουργεί στα ταραγμένα Βαλκάνια ως παράγοντας ειρήνης και σταθερότητας.

*Δημήτρη Γαρουφά*

### **• Ερωτήσεις Κατανόησης:**

- [1.]** Να γράψετε και να εξηγήσετε σε ποιο γενικό θέμα αναφέρονται το Κείμενο 1 και το Κείμενο 2. (μον. 1)
- [2.]** Στο Κείμενο 2 ο συγγραφέας αναφέρεται σε τρόπους σωστής αντιμετώπισης των οικονομικών προσφύγων που έρχονται στην Ελλάδα, ώστε να αποτραπεί η δημιουργία κάποιων προβλημάτων. Γράψτε δύο (2) τρόπους αντιμετώπισης που προτείνει. (μον. 1)

• **Οργάνωση κειμένου:**

3. Να γράψετε έναν τίτλο για το Κείμενο 1. (μον. 0,5)

4. Να γράψετε τη θεματική πρόταση της 2<sup>ης</sup> παραγράφου του Κειμένου 1. (μον. 0,5)

• **Μορφοσυντακτικά φαινόμενα:**

5. Να αναγνωρίσετε:

- το είδος των υπογραμμισμένων δευτερευουσών ονοματικών προτάσεων που βρίσκονται στο Κείμενο 1 και στο Κείμενο 2 και να δηλώσετε:

- τον συντακτικό τους ρόλο (μον. 1)

α) Είναι ανάγκη να αντιδράσουμε έγκαιρα με την πολιτική και κοινωνική σύνεση και χωρίς δημαγωγίες. (Κείμενο 1)

β) Αισιοδοξώ ότι η ελληνική κοινωνία πάντα θα διαπνέεται από την πατροπαράδοτη φιλοξενία... (Κείμενο 2)

6. Να αναγνωρίσετε το είδος των υπογραμμισμένων επιρρηματικών δευτερευουσών προτάσεων που βρίσκονται στο Κείμενο 1 και στο Κείμενο 2. (μον. 1)

α) Ο φόβος για τον ξένο αποτελεί συνήθως μια εσωτερική αρνητική αντιμετώπιση του άλλου, όταν αυτός μεταναστεύει, ...

β) Δυστυχώς δεν έγινε τίποτα από όλα αυτά, ώστε να έχουμε εισδοχή εκατοντάδων χιλιάδων οικονομικών προσφύγων, ...

γ) ... ζουν εξαθλιωμένοι και διαπράττουν αδικήματα πολλές φορές, για να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους.

δ) Κι αυτό γιατί τα φαινόμενα που προαναφέρθηκαν θα ενταθούν στο μέλλον, αν δεν υπάρξει αντιμετώπιση με συνδυασμό μέτρων μεταναστευτικής πολιτικής με προοπτική.

• **Λεξιλογικές ασκήσεις:**

7. Να δώσετε για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου που σημειώνονται με έντονα γράμματα: (μον. 1)

α) ένα **συνώνυμο** για τη λέξη βελτίωση (Κείμενο 2)

β) ένα **αντίθετο** για τη λέξη ομοιογενής (Κείμενο 2)

γ) ένα **τονικό παρώνυμο** για τη λέξη κυρίως (Κείμενο 2)

δ) ένα **ομόηχο** για τη λέξη τύχη (Κείμενο 2)

• **ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ:** (μον. 8)

Να γράψετε ένα άρθρο, που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας, στο οποίο θα αναφερθείτε στα αίτια και στις συνέπειες του ρατσισμού. (250 - 300 λέξεις)

**I. ΚΕΙΜΕΝΑ**

**ΚΕΙΜΕΝΟ 1: Πικρολέμονα (απόσπασμα), Λόρενς Ντάρελ**

Οι συνθήκες διαβιώσεως ήσαν στενάχωρες αλλ' όχι κακές. Ίσως πολύ λιγότερο σκληρές παρά για πολλούς νέους που κάνουν το στρατιωτικό τους. Επιθεωρήσαμε τις παράγκες κι εξετάσαμε τα ζητήματα της τροφής και της παροχής ζεστού νερού. Αν έκρινα από τα βιβλία που βρίσκονταν στα περισσότερα περβάζια των παραθύρων και στα κρεβάτια, αρκετοί από τους τρομοκράτες θα ήσαν διανοούμενοι. Είδα τη Ζωή εν τάφω του Μυριβήλη και τη σπάνια αθηναϊκή έκδοση του Καβάφη, τα ποιήματα του Σεφέρη και την Αιολική Γη του Βενέζη με τον δικό μου πρόλογο που μεταφράστηκε με αγάπη από την αγγλική έκδοση. Αυτά τα πράγματα με πλήγωναν, όταν για πρώτη φορά καταλάβαινα πως η έκκληση της ΕΟΚΑ δεν απευθυνόταν σε κακοποιούς, σε εκ γενετής εγκληματίες, αλλ' ακριβώς στους πιο έξυπνους και ιδεαλιστές ανάμεσα από τους νέους. Αυτοί θα υπόφεραν από τα προστάγματα των ηγετών τους.

Ο Παύλος στεκόταν στο παράθυρο, κοιτάζοντας αφηρημένα πέρα στη σκληρή και άγονη αυτή νεκρή ζώνη του κόκκινου αμμοχάλικου. Δεν έδειξε διόλου πως με είδε και δεν ήθελα να τον αναγκάσω να μου μιλήσει. Δίστασα λίγο και κατόπιν συνόδεψα τον Φόστερ σε μια σύντομη επιθεώρηση του δωματίου, βλέποντας πότε δω και πότ' εκεί κανένα βιβλίο ασκήσεων ή κάποια εφημερίδα. Στο τέλος αποφάσισα και πήγα κοντά του κι ακούμπησα το χέρι μου στον ώμο του. «Γιατί βρίσκεσαι 'δω;» τον ρώτησα.

Λίγο ήθελε να κλάψει, αλλά το πρόσωπο που γύρισε προς εμένα προσπαθούσε να δείξει ψυχραιμία και απάθεια. Δεν μιλούσε, αλλά με κοίταζε μ' ένα βλέμμα έξαλλης αγωνίας – σαν κάποιος λύκος να του τραγάνιζε τα σπλάχνα. «Κι αυτός βρέθηκε με μπόμπα», είπε βαριεστημένα ο Φόστερ. «Καταραμένα ανόητα παιδιά! Τι θαρρούν πως κερδίζουν μ' όλα τούτα. Την έριξε στην αυλή της εκκλησιάς κοντά στο σταυροδρόμι. Υποθέτω πως πίστευε πως θα μας τρομοκρατούσε».

«Είσαι στην ΕΟΚΑ;» ρώτησα.

«Όλοι είμαστε ΕΟΚΑ. Όλη η Κύπρος», είπε με χαμηλή συγκρατημένη φωνή. «Αν θέλει να μάθει γιατί την έριξα στην αυλή της εκκλησιάς, ήταν γιατί ήμουνα δειλός, πες του. Είμαι ανάξιος. Όμως οι άλλοι δεν είναι σαν και μένα. Δεν φοβούνται». Ξαφνικά κατάλαβα πως αυτό που πήρα για μίσος προς το πρόσωπό μου, ήτανε πραγματικά κάτι άλλο – ντροπή. «Γιατί είσαι δειλός;» Ήταν ακόμη πιο κοντά στο σημείο να κλάψει και κατάπιε γρήγορα το λυγμό του. «Έπρεπε να τη ρίξω σ' ένα σπίτι αλλ' ήταν μικρά παιδιά που παίζανε στον κήπο. Δεν μπόρεσα. Την έριξα στην αυλή της εκκλησιάς».

Υπέροχος εγωισμός της νιότης! Στενοχωριόταν για την αδυναμία του να υπακούσει. Δεν είναι φυσικά εύκολο για νέους που ανατράφηκαν σε χριστιανική κοινωνία, να γίνουν από τη μια μέρα στην άλλη τρομοκράτες. Και κατά κάποιο τρόπο, το πρόβλημά του ήταν πρόβλημα για όλους τους Ελληνοκυπρίους. Αν έδιναν στον Φράγκο ένα πιστόλι για να με πυροβολήσει, είμαι πεπεισμένος πως δεν θα μπορούσε να τραβήξει τη σκανδάλη. «Λυπάσαι, λοιπόν, γιατί δεν σκότωσες δυο μικρά παιδιά;» ρώτησα. «Τι διεστραμμένο μυαλό, τι στραβόξυλο πρέπει να είσαι εκτός από ανόητος!» Ταλαντεύθηκε και τα μάτια του άστραψαν. «Ο πόλεμος είναι πόλεμος», είπε. Τον αφήκα χωρίς να του πω τίποτ' άλλο.

**Λόρενς Ντάρελ, Πικρολέμονα, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 1957**

**ΚΕΙΜΕΝΟ 2: «Απόσπασμα από ένα άλλο τραγούδι για το μεγάλο μας αδελφό», Κώστας Μόντης**

(Το ποίημα αναφέρεται στον ήρωα Γρηγόρη Αυξεντίου.)

Δε γίνονται σήμερα αυτά τα πράγματα, Γρηγόρη.  
Αυτά τα παράτησε ο κόσμος  
χιλιάδες χρόνια τώρα  
και τ' αφυδάτωσε και τα ταρίχεψε  
και τα 'κανε παραμύθια  
για τ' αναγνωστικά των παιδιών,  
γιατί αρέσουν στα παιδιά οι Θερμοπύλες  
με τους χτενισμένους Σπαρτιάτες  
και τα «υπό σκιάν» και τα «μολών λαβέ».

Δεν τα 'βαναν για να τα επαναλαμβάνουμε.  
Έπειτα πώς έρχεσαι  
ύστερα από δυόμιση χιλιάδες χρόνια να διεκδικήσεις;  
Σκέφτηκες τον αριθμό;  
Δυόμιση χιλιάδες χρόνια δεν υπήρχε αντίρρηση,  
δυόμιση χιλιάδες χρόνια  
είχαν κάνει κατοχή το παραμύθι οι άνθρωποι.  
Δεν μπορείς εσύ τώρα να λες όχι.

**Συμπλήρωμα των Στιγμών, 1960**

### **ΚΕΙΜΕΝΟ 3: «Η χάλκινη εποχή» (αποσπάσματα) Ρόδης Ρούφος,**

(Το μυθιστόρημα αναφέρεται στον Αγώνα συγκεκριμένης περιόδου της κυπριακής ιστορίας, την οποία θα κληθείτε να αναφέρετε σε ερώτηση που θα ακολουθήσει. Ο Ρόδης Ρούφος έγραψε τη «Χάλκινη Εποχή» ως απάντηση στο βιβλίο του Λώρενς Ντάρελ για την Κύπρο, τον οποίο είχε γνωρίσει κάποτε στην Κύπρο.)

[...] Λίγες μέρες αργότερα έπιασαν τον Βία και ο Βίας ανήκε στη δική μου ομάδα. Κι όχι μόνο αυτό, μα πιάστηκε πάνω σε δουλειά που τον είχα διατάξει εγώ να κάνει. Τον κράτησαν σε αυστηρή απομόνωση ολόκληρες βδομάδες. Οι δικοί του κι ο δικηγόρος του μάταια γύρευαν άδεια να τον επισκεφτούν. Τελικά μάθαμε από άλλον κρατούμενο ότι έκαναν του Βία ανάκριση τρίτου βαθμού, που εκείνον τον καιρό γινόταν μόνο στους πιο σημαντικούς υπόπτους (αργότερα έγινε υπόθεση ρουτίνας μ' όλους σχεδόν τους πολιτικούς κρατούμενους). [...]

-Ο Βίας είναι πολύ γενναίο παιδί, μου είπε ο Πέτρος με την αργή αρχαϊκή του μιλιά. Λέξη δεν ξεστόμισε, αν και δοκίμασαν όλα τα συστήματα πάνω του κι έχει χάσει τις δυνάμεις του.

-Τι συστήματα;

Ο Πέτρος έμοιαζε να πιστεύει πως όλος ο κόσμος ήξερε τις ανακριτικές μεθόδους που εφαρμόζονταν στον ανακριτικό σταθμό της Ομορφίτας, και δυσκολεύτηκα να του αποσπάσω λεπτομέρειες των όσων είχε πάθει ο Βίας.

Πρώτα, καθώς φαίνεται, τον χτύπησαν με γροθιές και κλοτσιές, κάνοντάς του στο μεταξύ ερωτήσεις. Τού 'χαν σπάσει τα πιο πολλά του δόντια, κι όλο το σώμα του είχε μαυρίσει. Έπειτα τον έδειραν με αλυσίδες, τον κλότσησαν στα γεννητικά όργανα, τον πάτησαν στο στομάχι... Ο κατάλογος ήταν μακρύς.

-Ποιος τά 'κανε όλ' αυτά;

-Δυο Τούρκοι ζαπτιέδες<sup>1</sup> κι ένας Άγγλος λοχίας. Τους πρόσταζε ένας ταγματάρχης Ουέρδινγκ.

-Ουέρδινγκ; ρώτησα μ' έκπληξη. Ένας ξανθός με μεγάλο μουστάκι;

-Ναι, αυτός. Καμιά φορά έδερνε και κλοτσούσε τον Βία ο ίδιος, κι όλη την ώρα τον φώναζε «βρωμοέλληνα» και «μπάσταρδο δολοφόνο».

-Πού τα ξέρεις εσύ όλ' αυτά;

-Ήμασταν στο ίδιο κελί. Το καημένο το παιδί, τον λυπόταν η ψυχή μου. Μού 'λεγε όμως πάντα: «Δε θα με καταφέρουν, θα τους δείξω εγώ.» [...]

Ο Βίας, το ντροπαλό αγόρι που αγαπούσε τη Μαρία κι ήθελε να γίνει ζωγράφος... Τούτη η γενιά ήταν χαλκέντερη<sup>2</sup> περισσότερο απ' όσο την είχα φανταστεί. [...]

Ο Πέτρος διέκοψε τους στοχασμούς μου.

-Κύριε Αλέξη, ρώτησε σοβαρά, δε βρίσκεις ότι τούτα μοιάζουν με τους διωγμούς των πρώτων Χριστιανών;

*Ρόδη Ρούφου, Η χάλκινη εποχή, Το μυθιστόρημα του κυπριακού αγώνα, Εστία 1999*

<sup>1</sup>ζαπτιέδες:αστυνομικοί·

<sup>2</sup>χαλκέντερη:ακούραστη, ακατάβλητη

**II. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:** Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν, αφού μελετήσετε και αντιπαραβάλετε τα τρία λογοτεχνικά κείμενα που σας δίνονται πιο πάνω:

**1.** Να αναφέρετε και να εξηγήσετε σε ποια ιστορική περίοδο της κυπριακής ιστορίας αναφέρονται και τα τρία κείμενα;

(μον. 0,5)

2. Πώς παρουσιάζονται οι Άγγλοι αποικιοκράτες στα «Πικρολέμονα» του Λόρενς Ντάρελ και πώς στη «Χάλκινη εποχή» του Ρόδη Ρούφου; (μον. 1,5)

3. Να γράψετε και να εξηγήσετε δύο (2) οικουμενικές αξίες που παρουσιάζονται και στα τρία κείμενα. (μον. 1)

4. Σύμφωνα με τα υπό εξέταση κείμενα αντιλαμβανόμαστε ότι η λογοτεχνία επηρεάζεται από την ιστορία και τα ιστορικά γεγονότα. Ποια είναι η δική σας γνώμη για τη σχέση λογοτεχνίας και ιστορικής πραγματικότητας. Να σχολιάσετε την απάντησή σας λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω κείμενα. (μον. 1)

5. α) Να γράψετε σε ποιο είδος ποίησης (παραδοσιακή ή νεωτερική) ανήκει το ποίημα «Απόσπασμα από ένα άλλο τραγούδι για το μεγάλο μας αδελφό» του Κώστα Μόντη. (μον. 0,5)

β) Να γράψετε τρία (3) στοιχεία που να δικαιολογούν την απάντησή σας. (μον. 1,5)

Ο Διευθυντής

Παπαντωνίου Ιάκωβος